

ZOOLOGISCHE SCHETSEN
VAN EENIGE SOORTEN VAN
HOENDERACHTIGE VOGELN.

DOOR

C. J. Temminck.

(Met twee Afbeeldingen.)

Door het Bestuur van het Koninklijk Zoölogisch Genootschap *Natura Artis Magistra* aangezocht zijnde tot het leveren, als bouwstof voor de *Bijdragen tot de Dierkunde*, van eenige nieuwe of opmerkenswaardige soorten van Zoogdieren en Vogelen, uit onze overzeesche bezittingen bij het Leidsche Museum ontvangen, beantwoord ik volgaarne aan den van wege de Leden dier vereeniging uitgedrukten wensch, door hun tot dat einde, als eerste bijdrage, de beschrijving aan te bieden van eenige nieuwe soorten van hoenderachtige vogels, welke wij aan den ijver van den Heer PEL, ter kuste van Guinea, te danken hebben.

FRANCOLINUS AHANTENSIS.

(Met eene Afbeelding.)

De vorm der voornaamste deelen, de gedaante en houding dezer nieuwe soort van Spoorhoen zijn in alle opzichten gelijk aan die der bekende soort, door LATHAM, onder den naam van *Perdix bicalcarata* beschreven, en in het 3de deel, blz. 305, van mijne *Histoire des Gallinacées*, onder dien van *Francolin Adanson* aangeduid. Deze beide vogels zijn intusschen aanmerkelijk van elkander onderscheiden door den veel breederen en veel langeren staart, als ook door de veel sterker en veel uitgebreider vleugels der hier beschrevene soort; ook de kleur der vederen levert een aanmerkelijk verschil op.

Het kleed van het op bijgevoegde plaat afgebeelde mannetje is als volgt:

Het bovenste van den kop heeft eene donkerbruine kleur, zonder vlekken of strepen; de wangen zijn zeer licht bruin; de keel is zuiver wit; de hals en de nek zijn bruin, met langwerpige wittè vlekken bezaaid; de borst, buik en zijden bruin, met eene witte streep aan de zijdelingsche deelen van al de vederen. Al de bovendeelen van het lijf, de rug, de staart en de vleugels hebben eene mat donkerbruine kleur, en al de veëren zijn met eene menigte zwarte, zigzagswijze lijnen geteekend; die van den bovenrug zijn licht aschgrauw. De Iris van het oog is bruin, de bek rood, maar de grond van boven zwart. De pooten zijn helder rood en met twee sporen gewapend, waarvan de onderste lang en spits, de bovenste kort en stomp is.

De pluimaadje van het wijfje is een weinig donkerder dan die van het mannetje. Er is voor het overige geen merkbaar verschil tusschen de beide seksen, dan alleen het volslagen gemis van sporen bij het wijfje.

De geheele lengte is van 12 tot 13 duimen.

FRANCOLINUS PELI.

(Met eene Afbeelding.)

Wij wijden deze nieuwe soort aan den ijverigen natuuronderzoeker, die haar ontdekt heeft.

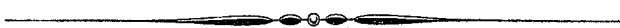
Hare grootte plaatst haar tusschen onzen Patrijs en den europeschen Kwartel; maar haar bek is naar evenredigheid veel schraler, dan die van deze beide soorten. Onverminderd het verschil van kleurschakering in het gevederte der beide seksen, zijn de tarsen van het mannetje met eene sterke en zeer puntige spoor gewapend, terwijl die van het wijfje glad zijn.

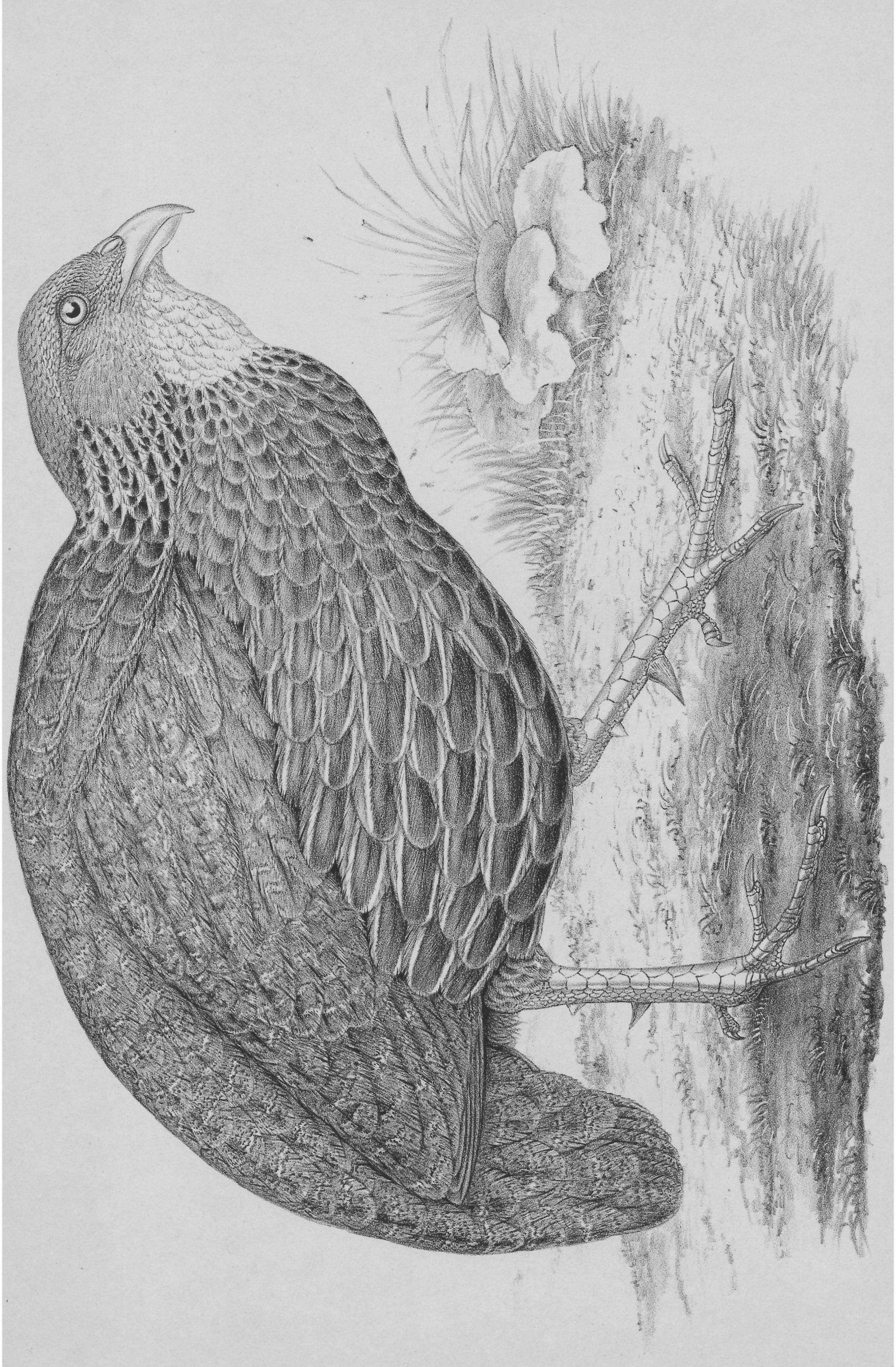
De geheele lengte bedraagt 9 duim en 3 of 4 lijnen.

De kruin van het hoofd is bij het mannetje zwartachtig grijs, naar het achterhoofd van eenen zwarten, met wit gezoomden band omgeven, die zich van weêrszijden met eene zwarte plek op den nek vereenigt. De wangen en de zijden van den hals hebben eene parelgrijze kleur. Het gedeelte tusschen den bek en de oogen, de geheele keel en het bovendeele van den voorhals zijn gitzwart. Het benedengedeelte van den hals, de borst, de buik en de zijden zijn insgelijks donker zwart; maar elke veder prijkt aan hare spits met eene groote witte, min of meer driehoekige vlek. De nek en bovenrug hebben een bruineren tint en de witte vlekken vertoonen er zich in den vorm van droppels; rugwaarts rigt zich het wit in eenen band overlangs naar de schaften. Al de andere bovendeelen van het lijf en der vleugels zijn van eene bruine, min of meer met ros geschakeerde kleur, en de buitenste stralen der vleugelvederen hebben onregelmatige, zwartachtig bruin geteekende vlekken. De vleugel- en staartvederen zijn bruin. De bek is zwart. De pooten zijn fraai rood en de spoor is witachtig.

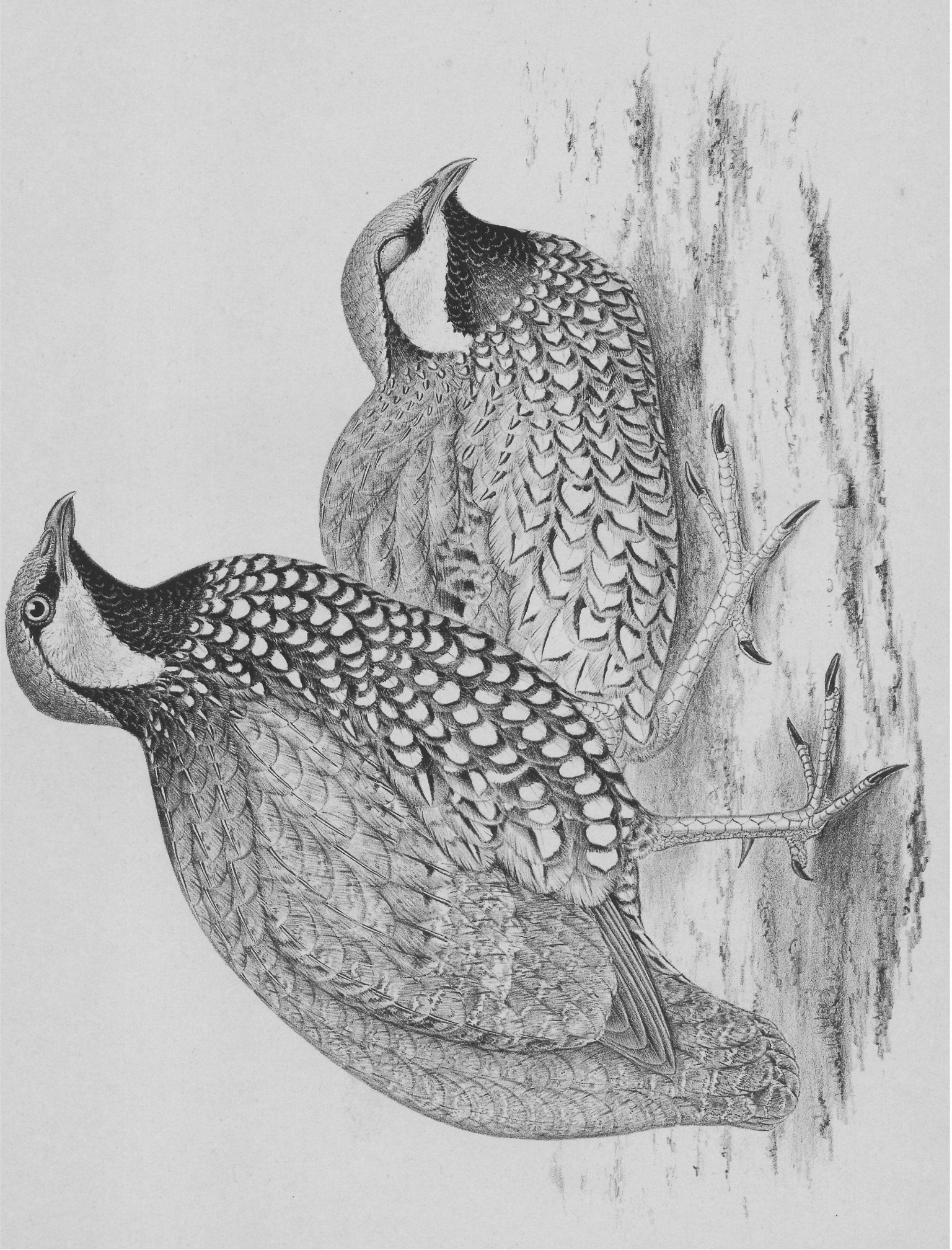
De vederbekleding van het wijfje is van die des mans onderscheiden, door het gemis van den zwarten nekband en door het donkerbruine, schier bij het zwarte af, van de kruin des hoofds; de onderdeelen des ligchaams, in plaats van zwart te zijn, als bij het mannetje, hebben een aschkleurig bruinen tint, en de vederen dezer deelen, hoezeer van de groote driehoekige vlek voorzien, bezitten een breed zwart boordsel, dat aan die vlekken tot zoom verstrekt. De bovendeelen zijn van een meer aschkleurigen tint. De pooten zijn zonder spoor.

De Heer PEL vond deze en de voorgaande soort te Dabo-Krom, in de bosschen, waarmede dat gedeelte van Guinea bedekt is.

FRANCOLINUS AHANTENSIS

FRANCOLINUS PELLII